

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2015/720 IRÁNYELVE**(2015. április 29.)****a 94/62/EK irányelvnek a könnyű műanyag hordtasakok felhasználásának csökkentése tekintetében történő módosításáról****(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A 94/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ elfogadására a csomagolás és a csomagolási hulladék környezetre gyakorolt hatásának megakadályozása vagy csökkentése érdekében került sor. Bár a műanyag hordtasakok az említett irányelv értelmében csomagolásnak minősülnek, az irányelv nem határoz meg külön intézkedéseket az ilyen hordtasakok felhasználására vonatkozóan.
- (2) A műanyag hordtasakok jelenlegi felhasználási szintje nagymértékű szemeteléshez vezet és az erőforrások nem hatékony felhasználását eredményezi, valamint várhatóan növekedni fog, ha nem lépünk fel ellene. A műanyag hordtasakokkal való szemetelés környezetszennyezést eredményez és súlyosbítja a víztestekben jelen lévő szemet széles körben elterjedt problémáját, amely világszerte fenyegeti a vízi ökoszisztémákat.
- (3) Ezenkívül a műanyag hordtasakoknak a környezetben való felhalmozódása egyértelműen negatív hatást gyakorol egyes gazdasági tevékenységekre.
- (4) Az 50 mikronnál vékonyabb falú műanyag hordtasakokat (a továbbiakban: könnyű műanyag hordtasakok) – amelyek az Unióban felhasznált összes műanyag hordtasak túlnyomó többségét teszik ki – ritkábban használják újra, mint a vastagabb műanyag hordtasakokat. Következésképpen a könnyű műanyag hordtasakok gyorsabban válnak hulladékká, és könnyű súlyuk miatt nagyobb mértékben hozzájárulnak a szemeteléshez.
- (5) A könnyű műanyag hordtasakok jelenlegi újrahasznosítási arányai nagyon alacsonyak, és különböző gyakorlati és gazdasági nehézségek miatt nem valószínű, hogy ez a közeljövőben jelentős mértékűre növekedne.
- (6) A hulladékhierarchia szerint elsőbbséget élvez a megelőzés. A műanyag hordtasakok számos célra szolgálnak, és felhasználásuk a jövőben is folytatódni fog. Annak biztosítása érdekében, hogy a szükséges műanyag hordtasakok ne kerüljenek ki hulladékként a környezetbe, megfelelő intézkedéseket kell hozni, a fogyasztókat pedig tájékoztatni kell a hulladékkezelés megfelelő módjáról.
- (7) A műanyag hordtasakok felhasználásának szintje jelentős változatosságot mutat az Unióban, mivel különböznek a felhasználási szokások, eltérő mértékű a környezettudatosság, és nem egyformán hatékonyak a tagállamok szakpolitikai intézkedései. Egyes tagállamoknak jelentős mértékben sikerült csökkenteniük a műanyag hordtasakok felhasználásának szintjét; a hét legjobban teljesítő tagállamban az átlagos felhasználási szint az uniós átlagfelhasználásnak mindössze 20 %-át teszi ki.

⁽¹⁾ HL C 214., 2014.7.8., 40. o.⁽²⁾ HL C 174., 2014.6.7., 43. o.⁽³⁾ Az Európai Parlament 2014. április 16-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2015. március 2-i álláspontja első olvasatban (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). Az Európai Parlament 2015. április 28-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 94/62/EK irányelve (1994. december 20.) a csomagolásról és a csomagolási hulladékról (HL L 365., 1994.12.31., 10. o.).

- (8) A könnyű műanyag hordtasakok jelenlegi felhasználási szintjeire vonatkozó adatok rendelkezésre állása és pontossága eltér a tagállamok között. A felhasználásra vonatkozó pontos és összehasonlítható adatok kulcsfontosságúak ahhoz, hogy fel lehessen mérni a felhasználás csökkentését célzó intézkedések hatékonyságát és egységes végrehajtási feltételeket lehessen biztosítani. Ennélfogva közös módszert kell kidolgozni a könnyű műanyag hordtasakok egy főre jutó éves felhasználásának kiszámítására abból a célból, hogy nyomon lehessen követni ezen hordtasakok felhasználásának csökkentésében tett előrelépést.
- (9) Bebizonyosodott továbbá, hogy a fogyasztók tájékoztatása döntő fontosságú a műanyag hordtasakok felhasználásának csökkentésére vonatkozóan kitűzött célok eléréséhez. Ezért intézményi szintű erőfeszítéseket kell tenni a műanyag hordtasakok környezeti hatásainak fokozottabb tudatosítása, és annak a jelenlegi felfogásnak a megszüntetése érdekében, miszerint a műanyag ártalmatlan és olcsó áru.
- (10) Annak érdekében, hogy előmozdítsák a könnyű műanyag hordtasakok átlagos felhasználási szintjének tartós csökkenését, a tagállamoknak intézkedéseket kell hozniuk a könnyű műanyag hordtasakok felhasználásának jelentős mértékű csökkentésére, összhangban az Unió hulladékgazdálkodási politikájának általános célkitűzéseivel és a hulladékhierarchiával, amelyet a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾ határoz meg. Az ilyen felhasználás-csökkentési intézkedéseknek figyelembe kell venniük a műanyag hordtasakok felhasználásának az egyes tagállamokban tapasztalható jelenlegi szintjét és a már elért csökkenést, és nagyobb mértékű felhasználás esetén ambiciózusabb erőfeszítések szükségesek. A könnyű műanyag hordtasakok felhasználásának csökkentése terén elért előrelépés figyelemmel kísérése érdekében szükséges, hogy a nemzeti hatóságok adatokat szolgáltatassanak az ilyen hordtasakok felhasználásáról.
- (11) A tagállamok által meghozandó intézkedéseknek részét képezheti az olyan gazdasági eszközök használata, mint az árképzés, az adók és az illetékek, melyek különösen hatékonyak bizonyultak a műanyag hordtasakok felhasználásának csökkentése terén, valamint a 94/62/EK irányelv 18. cikkétől eltérve bevezetett forgalombahozatali korlátozások – például tilalmak – is, amennyiben ezek a korlátozások arányosak és megkülönböztetéstől mentesek.
- (12) Ezek az intézkedések változók lehetnek a könnyű műanyag hordtasakok hasznosítása vagy ártalmatlanítása által gyakorolt környezeti hatástól, újrahasznosítási és komposztálási tulajdonságaiktól, tartósságuktól vagy a hordtasakok sajátos rendeltetési céljától, valamint lehetséges káros helyettesítési hatásaikra tekintettel.
- (13) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy mentesítik az ömlesztett élelmiszerek elsődleges csomagolására szolgáló, 15 mikronnál kisebb falvastagságú műanyag hordtasakokat (a továbbiakban: nagyon könnyű műanyag hordtasakok), amennyiben azok használata higiéniai célokból szükséges vagy segít megelőzni az élelmiszer pazarlását.
- (14) A könnyű műanyag hordtasakok felhasználásának tartós csökkentése érdekében a 94/62/EK irányelv értelmében hozott intézkedések nyomán keletkező bevételeket a tagállamok szabadon használhatják fel.
- (15) Az általában a fogyasztók tudatosságának a növelését célzó programok és a gyermekeket célzó oktatási programok fontos szerepet játszhatnak a műanyag hordtasakok felhasználásának csökkentésében.
- (16) A „Komposztálással és biológiai lebomlással hasznosítható csomagolás követelményei. Vizsgálati program és a csomagolás végleges elfogadásának értékelési feltételei” elnevezésű EN13432 európai szabvány meghatározza azokat a jellemzőket, amelyekkel valamely anyagnak rendelkeznie kell ahhoz, hogy komposztálhatónak számíton, azaz szerves hulladékot hasznosító folyamattal komposztálás és anaerob lebontás révén újrahasznosítható legyen. A Bizottságnak fel kell kérnie az Európai Szabványügyi Bizottságot, hogy dolgozzon ki külön szabványt a házilag komposztálható csomagolásra vonatkozóan.
- (17) Fontos biztosítani, hogy a biológiailag lebomló vagy komposztálható műanyag hordtasakokat jelölő címkéket vagy jelzéseket Unió-szerte elismerjék.
- (18) A gyártók bizonyos műanyag hordtasakokat „oxidatív biológiai úton lebomlóként” vagy „oxidatív úton lebomlóként” tüntetnek fel. Az ilyen hordtasakok esetében adalékanyagokat adnak hagyományos műanyagokhoz. Ezen adalékanyagok jelenléte miatt a műanyag idővel kis részecskékre bomlik le, amelyek megmaradnak a környezetben. Ezért megtévesztő lehet az ilyen hordtasakokat a „biológiailag lebomló” megjelöléssel illetni, mivel ezek nem jelenthetnek megoldást a szemetelés problémájára, hanem épp ellenkezőleg, még fokozzák is azt. A Bizottságnak meg kell vizsgálnia az oxidatív úton lebomló műanyag hordtasakok használatának a környezetre gyakorolt hatását, és olyan jelentést kell az Európai Parlament és a Tanács elé terjesztenie, amelynek adott esetben az ezek felhasználását korlátozó vagy káros hatását csökkentő intézkedéseket is tartalmaznia kell.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

- (19) A műanyag hordtasakok felhasználásának csökkentése érdekében a tagállamok által meghozandó intézkedéseknek a könnyű műanyag hordtasakok felhasználásának tartós csökkenéséhez kell vezetniük, és nem eredményezhetik a csomagolóanyag-keletkezés általános növekedését.
- (20) Az ebben az irányelvben meghatározott intézkedések összhangban vannak a Bizottságnak az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemtervéről szóló közleménnyel, és várhatóan hozzájárulnak a 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ⁽¹⁾ megfelelően végrehajtott, a tengereket szennyező szemetelés elleni fellépésekhez.
- (21) A 94/62/EK irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A 94/62/EK irányelv a következőképpen módosul:

1. A 3. cikk a következő pontokkal egészül ki:

- „1a. Műanyag: az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 3. cikkének 5. pontja értelmében vett polimer, amelyhez esetleg adalékanyagokat vagy egyéb anyagokat adtak, és amely alkalmas a hordtasakok fő szerkezeti alkotóelemeként való felhasználásra;
- 1b. műanyag hordtasak: olyan műanyagból készült, fogófüllel ellátott vagy fogófül nélküli hordtasak, amelyet az áruk vagy termékek értékesítési pontján biztosítanak a fogyasztók részére;
- 1c. könnyű műanyag hordtasak: olyan műanyag hordtasak, amelynek falvastagsága 50 mikronnál kevesebb;
- 1d. nagyon könnyű műanyag hordtasak: olyan műanyag hordtasak, amelynek falvastagsága 15 mikronnál kevesebb, és amelynek felhasználása higiéniai célokat szolgál, vagy amelyet ömlesztett élelmiszerek elsődleges csomagolására használnak azokban az esetekben, amikor az segít megelőzni az élelmiszerpazarlást;
- 1e. oxidatív úton lebomló műanyag hordtasakok: olyan adalékanyagokat tartalmazó műanyagból készült műanyag hordtasakok, amelyek elősegítik a műanyag mikroméretű műanyagrészcskékre történő szét-töredezését.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.)”

2. A 4. cikk a következő bekezdésekkel egészül ki:

„(1a) A tagállamok intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy a könnyű műanyag hordtasakoknak a területükön történő felhasználásában tartós csökkenést érjenek el.

Ezek az intézkedések magukban foglalhatják nemzeti felhasználás-csökkentési célok alkalmazását, a 18. cikktől eltérve gazdasági eszközök és forgalombahozatali korlátozások fenntartását vagy bevezetését, amennyiben ezek a korlátozások arányosak és megkülönböztetéstől mentesek.

Ezek az intézkedések változók lehetnek a könnyű műanyag hordtasakok hasznosítása és ártalmatlanítása által gyakorolt környezeti hatástól, komposztálási tulajdonságaiktól, tartósságuktól vagy sajátos rendeltetési céljuktól függően.

A tagállamok által hozott intézkedéseknek ki kell terjedniük a következők közül az egyikre vagy mindkettőre:

- a) olyan intézkedések elfogadása, amelyek biztosítják, hogy 2019. december 31-ig az egy főre jutó éves felhasználási szint ne haladja meg a 90 könnyű műanyag hordtasakot, és 2025. december 31-ig a 40 könnyű műanyag hordtasakot, vagy az ezekkel egyenértékű, súlyban meghatározott célértéket. A nagyon könnyű műanyag hordtasakokat ki lehet zárni a nemzeti felhasználási célkitűzések hatálya alól;
- b) olyan intézkedések elfogadása, amelyekkel biztosítható, hogy 2018. december 31-ig az áruk vagy termékek értékesítési pontjain könnyű műanyag hordtasakokat ne bocsássanak díjmentesen rendelkezésre, kivéve, ha ezzel azonos hatékonyságú eszközöket alkalmaznak. A nagyon könnyű műanyag hordtasakokat ki lehet zárni ezen eszközök hatálya alól.

(¹) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/56/EK irányelve (2008. június 17.) a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv) (HL L 164., 2008.6.25., 19. o.).

2018. május 27-től kezdődően a tagállamok, amikor a 12. cikknek megfelelően a csomagolásra és a csomagolási hulladékokra vonatkozóan adatot szolgáltatnak a Bizottságnak, beszámolnak a könnyű műanyag hordtasakok éves felhasználásáról is.

A Bizottság 2016. május 27-ig végrehajtási aktust fogad el, amelyben megállapítja a könnyű műanyag hordtasakok egy főre jutó éves felhasználásának kiszámítására vonatkozó módszert, és amelyben kiigazítja a 12. cikk (3) bekezdése szerint elfogadott jelentéstételiformátumokat. Az említett végrehajtási aktust a 21. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(1b) A tagállamok – a 15. cikkben foglaltakat betartva – a műanyag hordtasakok bármely fajtája tekintetében – azok falvastagságától függetlenül – alkalmazhatnak olyan intézkedéseket, mint például gazdasági eszközök vagy nemzeti felhasználás-csökkentési célok.

(1c) A Bizottság és a tagállamok – legalább 2016. november 27-ét követő első évben – aktívan ösztönzik a könnyű műanyag hordtasakok túlzott mértékű felhasználásának káros környezeti hatásaira vonatkozó nyilvános tájékoztató és ismeretterjesztő kampányokat.”

3. A szöveg a következő cikkel egészül ki:

„8a. cikk

A biológiailag lebomló és komposztálható műanyag hordtasakokra vonatkozó különös intézkedések

A Bizottság 2017. május 27-ig végrehajtási aktust fogad el, amelyben megállapítja a címkékre vagy jelölésekre vonatkozó előírásokat annak biztosítása érdekében, hogy a biológiailag lebomló és komposztálható műanyag hordtasakokat Unió-szerte elismerjék, valamint hogy a fogyasztók helytálló tájékoztatásban részesüljenek az ilyen táskák komposztálási tulajdonságairól. Az említett végrehajtási aktust a 21. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

A tagállamok legkésőbb tizennyolc hónappal az említett végrehajtási aktus elfogadását követő időpontig biztosítják, hogy a biológiailag lebomló és komposztálható műanyag hordtasakok az említett végrehajtási aktusban megállapított előírásoknak megfelelő címkével rendelkezzenek.”

4. A szöveg a következő cikkel egészül ki:

„20a. cikk

Jelentés a műanyag hordtasakokról

(1) A Bizottság 2021. november 27-ig jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyben értékeli a 4. cikk (1a) bekezdésében foglalt intézkedések uniós szintű hatékonyságát a személtelés elleni küzdelem, a fogyasztói magatartások megváltozása és a hulladékképződés megelőzésének előmozdítása szempontjából. Ha az értékelésből az derül ki, hogy az elfogadott intézkedések nem hatékonyak, a Bizottság megvizsgál egyéb olyan lehetséges módokat, amelyekkel csökkenthető a könnyű műanyag hordtasakok felhasználása, beleértve realisztikus és elérhető célok kitűztését uniós szinten, és adott esetben jogalkotási javaslatot terjeszt elő.

(2) A Bizottság 2017. május 27-ig jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyben megvizsgálja az oxidatív úton lebomló műanyag hordtasakok használatának a környezetre gyakorolt hatását, és adott esetben jogalkotási javaslatot terjeszt elő.

(3) A Bizottság 2017. május 27-ig felméri, hogy a nagyon könnyű műanyag hordtasakok felhasználásának csökkentésére szolgáló különböző lehetőségek milyen hatásokkal járnak e hordtasakok életciklusára nézve, és adott esetben jogalkotási javaslatot terjeszt elő.”

5. A 22. cikk (3a) bekezdésének első albekezdése a következőképpen módosul:

„(3a) Amennyiben a 4. cikkben és a 6. cikkben meghatározott célkitűzések teljesülnek, a tagállamok a 4. cikk (1a) bekezdésének és a 7. cikknek a rendelkezéseit az illetékes hatóságok és az érintett gazdasági ágazatok közötti megállapodások révén is átültethetik.”

2. cikk

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2016. november 27-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

3. cikk

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

4. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2015. április 29-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök
M. SCHULZ

a Tanács részéről
az elnök
Z. KALNIŃA-LUKAŠEVICA
